

Rääkkylän kunta
Tarkastuslautakunta

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2022

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävä

Kuntalain (410/2015) 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Lisäksi tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava myös talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä.

Kuntalain 84 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävänä on 1.6.2017 alkaen ollut myös sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvominen ja ilmoitusten saattaminen valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt saapuneet sidonnaisuusilmoitukset ja toimittanut ne tiedoksi kunnanvaltuustolle kesäkuussa 2022.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakuntaan kuuluvat seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

<i>Jäsen</i>	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Pasi Laasonen, pj.	Hannu Ilonen
Matti Hännikäinen, vpj. (24.4.2023 saakka)	Markku Pulkkinen
Aune Laakkonen	Uuna Kainulainen
Tarja Musikka	Kerttu Asikainen
Kati Pitko	Jarmo Rätty

Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet:

Pasi Laasonen

- Elinvoimalautakunnan jäsen
- Maaseutulautakunnan jäsen
- Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuuston varajäsen
- Poliisin neuvottelukunnan varajäsen
- Rääkkylän Osuuspankin hallituksen jäsen

Aune Laakkonen

- Rääkkylän kunnan edustaja Kiteen kaupungin sivistyslautakunnassa kansalaisopistoa koskevissa asioissa
- Paksuniemen vesiosuuskunnan kunnan edustajajäsen
- Keski-Karjalan Vanhustentaloyhdistys ry:n kunnan varaedustajajäsen
- MLL:n hallituksen jäsen

Kati Pitko

- Hyvinvointilautakunnan jäsen

- Elinvoimalautakunnan varajäsen (ei todellista esteellisyttä, koska ei ole osallistunut kokouksiin)
- MLL:n hallituksen puheenjohtaja

Jarmo Rätty

- Elinvoimalautakunnan jäsen
- Hyvinvointilautakunnan varajäsen
- Siun soten neuvottelukunnan varajäsen
- Rääkkylän 4H:n hallituksen jäsen
- Kiteen seurakuntien valtuuston jäsen
- Rääkkylän kappeliseurakunnan neuvoston varapuheenjohtaja

Esteelliset jäsenet eivät ole osallistuneet arviointikertomuksen valmisteluun niissä kohdin, joissa ovat olleet esteellisiä.

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT- ja HT-tilintarkastaja Taina Törrönen sekä avustavana tarkastaja KTM Joni Mäkitalo.

1.3 Tarkastuslautakunnan työskentely

Tarkastuslautakunta on kokoontunut yhdeksän kertaa arvioimaan vuoden 2022 toimintaa ja taloutta. Arvioinnin suorittamista varten lautakunta on hyväksynyt toimikaudekseen arviointisuunnitelman vuosittaisine painopistealueineen. Vuoden 2022 painopisteinä ovat olleet talouden tasapainottaminen ja arviointimenettely sekä hyvinvointipalvelut.

Tarkastuslautakunta on tutustunut vuoden 2022 talousarvioon sekä vuoden 2022 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Kunnan eri toimielinten toimintaan on tutustuttu viranhaltijoiden esittelyjen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien kautta sekä kuulemalla konserniyhteisöjen edustajia. Lautakunnan kuultavina ovat olleet kunnanjohtaja Esko Rautiainen, kirjanpitäjä Elena Konovalova, kunnanhallituksen puheenjohtaja Harri Laasonen, kehityssihteerit Raita Joutsensaari, tekninen johtaja/Rääkkylän Kiinteistöpalvelu Oy:n toimitusjohtaja Kalevi Harinen, rakennustarkastaja Joni Rytönen, elinvoimalautakunnan puheenjohtaja Tellervo Hurskainen, rehtori-sivistystoimenjohtaja Rauni Ronkainen, vapaa-aikasihteerit Jyrki Kymäläinen, työllisyyskoordinaattori Ari Iittiläinen ja työpajan vastaava ohjaaja Matti Soinen. Lisäksi on seurattu hallintokuntien pöytäkirjoja sekä tehty muita havaintoja kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Kokoustyöskentelyn lisäksi toukokuussa 2022 on osallistuttu webinaariin: BDO:n Auditio 2022 -seminaari. Marraskuussa 2022 lautakunta teki tutustumiskäynnin Paksuniementien koulukeskuksen tiloihin. Rehtori-sivistystoimenjohtaja Rauni Ronkainen esitteli tutustumiskäynnillä koulukeskuksen toimintaa ja rakennusten teknistä puolta esitteli tekninen johtaja Kalevi Harinen.

Tarkastuslautakunta on saanut selonteon tilintarkastajan suorittamista tarkastuksista kokousten yhteydessä ja perehtynyt tilintarkastuskertomukseen.

2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 20.6.2022 hyväksynyt tarkastuslautakunnan laatiman arviointikertomuksen vuodelta 2021 ja hyväksynyt 14.11.2022 kokouksessaan kunnanhallituksen antaman selonteon seikoista, joihin arviointikertomuksessa oli kiinnitetty huomiota.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksen tiedokseen 15.2.2023 kokouksessaan.

Lautakunta kiittää saaduista selonteoista sekä tehdyistä toimenpiteistä. Lautakunta kuitenkin haluaa jatkossa konkreettisempia toimenpiteitä ja selontekoja tehdyistä toimista.

3. ARVIO ASETETTUJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTAMISESTA

Kunnanhallitus on hyväksynyt tilinpäätöksen 30.3.2023. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Talousarvio on vahvistettu valtuuston kokouksessa 20.12.2021 ja talousarviomuutos 12.12.2022.

Lautakunta toteaa, että kunnanhallitus on laatinut ja allekirjoittanut tilinpäätöksen ajallaan 30.3.2023.

3.1 Tavoitteiden toteutuminen

Kuntalaki korostaa tavoitteilla ohjaamista ja johtamista. Kuntalain mukaan talousarviossa ja suunnitelmassa valtuuston tulee hyväksyä kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tehtyjen havaintojen mukaan tarkastuslautakunta toteaa seuraavaa kunnanvaltuuston vuoden 2022 talousarviossa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Yleistä

Vuoden 2022 talousarvion mukaan ”Talousarvion käyttötalousosassa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto.

Käyttötalousosassa määrärahat ovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja valtuustoon nähden sitovia nettomääräisenä.

Valtuustoon nähden sitovia nettomääräisinä ovat myös verotulot ja valti-onosuudet sekä muut rahoitustulot ja –menot.

Investointeihin nimetyille kohteille myönnetyt määrärahat ovat hankekohtaisia ja ne ovat sitovia sekä brutto- että nettomääräisinä.”

Kunnan strategisia painopistealueita vuodelle 2022 olivat

- kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- kuntalaisten osallistaminen
- elinvoiman vahvistaminen (asukkaiden ja yrittäjien määrän lisääntyminen)
- talouden tasapaino
- laadukkaat lähipalvelut.

Strategisista painopisteistä tarkastuslautakunta toteaa, että lautakunnat ovat toimineet pääosin valtuuston asettamien painopisteiden mukaisesti. Koronapandemia on taittunut ja siltä osin tilanne on normalisoitunut sekä toimintatavat vakiintuneet. Euroopan alueella alkanut konflikti on nostanut merkittävästi kustannustasoa.

Väestön määrä on laskenut edelleen ja se oli vuoden lopussa 1959, joten vähennystä on tapahtunut 72 henkilön verran. Kuntaan saapui pieni määrä ukrainalaisia pakolaisia ja nähtäväksi jää tuleeko heistä pysyviä asukkaita kuntaan. Mökkien rakentaminen, kunnostaminen ja muuttaminen vakituiseen asuinkäyttöön on pysynyt ennallaan.

Asukasluku						
					muutos	muutos-%
2018	2019	2020	2021	2022	2021 - 2022	2021 - 2022
2 181	2 124	2 066	2 031	1 959	-72	-3,55 %

Vuonna 2022 on perustettu uusia yrityksiä viisi (5) kappaletta.

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETIn toiminta päättyi vuoden 2022 lopussa ja yrityspalvelut siirtyivät Business Joensuu Oy:lle.

Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen säilyminen lähipalveluina on huolestuttavissa määrin vaarantunut ja kunnan tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota palveluiden säilyttämiseen. Hyvänä esimerkkinä onnistuneista ponnisteluista oli vuodeosaston kesätauon lyhentäminen.

Monipuolisen palvelutason säilymiseksi ja parantamiseksi tulee kunnan tehdä aktiivisesti töitä. Kuntalaisia, vapaa-ajan asukkaita ja kaikkia muitakin kannustetaan edelleen jatkamaan aktiivista yhdistystoimintaa sekä käyttämään palveluita ja osallistumaan tapahtumiin.

Talouden strategiset linjaukset vastaavasti olivat vuodelle 2022 seuraavat:

- tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous
- talouden tasapainossa pitämiseksi tehdään jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia
- tehostetaan kunnan toimintoja ja priorisoidaan toimenpiteitä ja hankintoja
- velan määrä pidetään kohtuullisella tasolla

- taksat ja maksut pidetään tasolla, että ne kattavat kohteena olevista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset
- hallitaan konsernin riskejä.

Strategisista linjauksista lautakunta toteaa, että talous on vuoden 2022 aikana tasapainotettu suunnitelman mukaisesti.

Lautakuntaa huolestuttaa edelleen vuokra-asuntojen käyttöaste, mutta lautakunta on tyytyväinen toimenpiteistä vuokra-asuntojen vähentämiseksi.

Toimintatuotot toteutuivat talousarvioon nähden 887.210 euroa pienempinä, koska metsäomaisuuden toisen erän myynti ei toteutunut. Toimintakulut toteutuivat 94.711 euroa pienempinä kuin oli arvioitu ja toimintakate oli 792.499 euroa arvioitua huonompi.

Vertailun vuoksi edellisenä vuonna hallintokuntien toimintatuotot toteutuivat talousarvioon nähden 37.215 euroa suurempina ja toimintakulut olivat 83.311 euroa suuremmat kuin oli arvioitu. Toimintakate oli 46.097 euroa arvioitua huonompi.

Kunnan käyttötalous					
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	Tot 2022	muutos-% 2021 - 2022
Toimintatuotot	2 689 473	2 574 747	2 736 714	3 978 144	45,36
Toimintakulut	-17 887 471	-19 988 715	-18 845 676	-18 715 425	-0,69
Toimintakate	-15 197 998	-17 413 969	-16 108 963	-14 737 281	-8,52
Tilikauden tulos	-576 885	-1 613 602	-2 953	1 636 529	-55 519,20

Vuoden 2022 tilikauden tulos oli arvioitu alkuperäisessä talousarviossa 752.201 euroa ylijäämäiseksi ja talousarviomuutosten jälkeen 2.346.145 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos muodostui 1.636.529 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos poikkesi arvioidusta -709.616 euroa.

Vuonna 2022 kunnan ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 60 %. Tulojen kasvu johtui tilojen ja määräalojen myynnistä sekä palkkatuen ja hankkeiden avustuksien kasvamisesta. Ulkoiset toimintakulut vähenivät 0,67 %.

Verotulojen lisäys oli 2,85 %, johon sisältyi kunnallisverotulojen kasvu 3 %, kiinteistöverotulojen kasvu 5,5 % ja yhteisöverojen väheneminen 0,8 %. Yhteensä verotulojen lisäys oli noin 184.000 euroa.

Valtionosuuksien lisäys edellisestä vuodesta oli 0,4 % eli noin 40.000 euroa. On kuitenkin huomioitava, että valtionosuuksiin sisältyi edellisenä vuonna harkinnanvarainen valtionosuuden korotus 380.000 euroa.

Verotulojen ja valtionosuuksien yhteinen lisäys oli noin 224.000 euroa.

Valtionosuudet ja verotulot						
	2018	2019	2020	2021	2022	muutos 2021 - 2022
Valtionosuudet	9 260 215	9 102 466	9 826 040	9 923 329	9 963 484	40 155
Verotulot	5 969 091	5 799 646	6 260 996	6 433 099	6 616 736	183 637

Lautakunta pitää hyvänä asiana, että verotulot ja valtionosuudet ovat kasvaneet edellisestä vuodesta.

Talouden tasapainottaminen

Kumulatiivinen ylijäämä kunnan taseessa on tämän tilikauden jälkeen 1.720.578,28 euroa, kun se vuoden 2021 jälkeen oli 84.049 euroa.

Kuntakonsernin kertynyt alijäämä on 753.839 euroa. Kunta on mukana kolmessa kuntayhtymässä: Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Siun sote. Kaikilla kuntayhtymillä oli positiivinen tulos vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

Lautakunta toteaa, että kunnalla on kertynyttä ylijäämää 1.720.578 euroa ja kuntakonsernin alijäämä on 753.839 euroa.

Kertynyt ali/ylijäämä					
	2018	2019	2020	2021	2022
Kunta	2 107 000	1 700 604	87 002	84 049	1 720 578
Konserni	-731 000	-1 151 189	-2 406 819	-2 354 019	-753 839

Vuoden 2021 aikana kunta joutui kolmannen kerran kuntalain (410/2015) 118 §:n mukaiseen arviointimenettelyyn kuntakonserniin taseeseen kertyneen alijäämän vuoksi. Arviointiryhmän työskentely alkoi elokuussa 2021 ja päättyi 27.1.2022. Kunnanvaltuusto hyväksyi talouden tasapainottamisohjelman 10.1.2022 § 3, jonka perusteella arviointiryhmän loppunäkemys oli, että kunnalla on mahdollisuudet selviytyä itsenäisenä kuntana.

Tasapainottamisohjelmaan sisältyvä metsämaan myynti tuli toteuttaa vuoden 2022 aikana siten, että taloudelliset vaikutukset (vuosikatetta vahvistaen) olisivat vähintään n. 1,2 miljoonaa euroa. Kesäkuussa 2022 kunta myi metsämaata hintaan 1.280.500 euroa. Metsämyyntituottoja kertyi kaupan johdosta 1.161.715 euroa. Syksyllä 2022 kunnanhallitus päätti myydä lisää metsäomaisuuttaan 905.000 eurolla. Syksyn metsäkauppoja ei kuitenkaan ole voitu saattaa loppuun, koska kunnanhallituksen päätöksistä on tehty kunnallisvalitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kunnanhallitus on antanut vastineensa asiasta hallinto-oikeudelle 20.2.2023.

Tasapainottamisohjelman muut toimenpiteet on tarkoitus aloittaa pääosin vuodesta 2023 lähtien, mutta osittain ne toteutuivat jo vuonna 2022. Ohjelmaa toteutettiin hyvinvointitoimen osalta yhden luokanopettajan työpanoksen vähentämisellä, Niemisen perhepäivähoidon yhdistämisellä Niemisen ryhmäperhepäivähoitoon sekä yhden lähihoitajan työpanoksen vähentämisellä päiväkodilla. Säästöohjelmaan sisältyvä Keski-Karjalan musiikkiopiston viiden oppilaspaikan vähentäminen toteutuu vähitellen, kun oppilaspaikkoja vapautuu. Vapaa-aikatoimen osalta toimenpideohjelmassa on puolitettu liikuntatoimen avustukset, retkitoiminta, avustukset ja liikunta-alueiden kunnossapitokustannukset. Liikuntatoimen maksuja korotettiin 10 %. Lisäksi Joensuun teatteriyhdistyksen jäsenyydestä erottiin.

Elinvoimatoimen osalta toimenpideohjelmassa on puolitettu yksityis-
teavustukset ja muut avustukset. Lisäksi kiinteistöpalvelun kustannuksia oli tarkoitus vähentää, mutta olosuhteiden vuoksi säästöt eivät toteutuneet.

Hallintopalveluiden säästötoimenpiteistä yrittäjiin kohdistuneet työmarkkinatukimaksut pienentyivät vuoden 2022 aikana.

Lautakunta on tyytyväinen, että talouden tasapainottamisessa on onnistuttu kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden vahvalla yhteistyöllä.

Lainamäärä

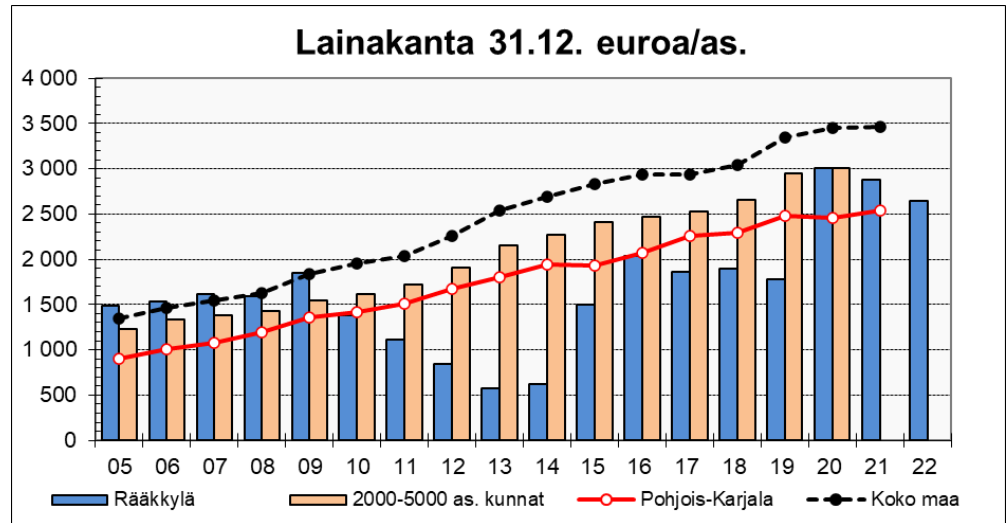
Lainakanta					
	2018	2019	2020	2021	2022
Kunta	4 124 000	3 785 000	6 214 000	5 853 000	5 177 000
€/asukas	1 893	1 782	3 008	2 882	2 642
Konserni	7 838 000	7 678 000	10 782 000	10 675 000	10 229 000
€/asukas	3 597	3 615	5 219	5 256	5 222

Kunnan lainamäärä oli vuoden 2022 lopussa 5.176.566 euroa. Tilivuoden aikana lyhennettiin pitkäaikaisia lainoja yhteensä 361.044 euroa ja maksettiin pois lyhytaikainen kuntatodistusohjelman mukainen 315.000 euron luotto.

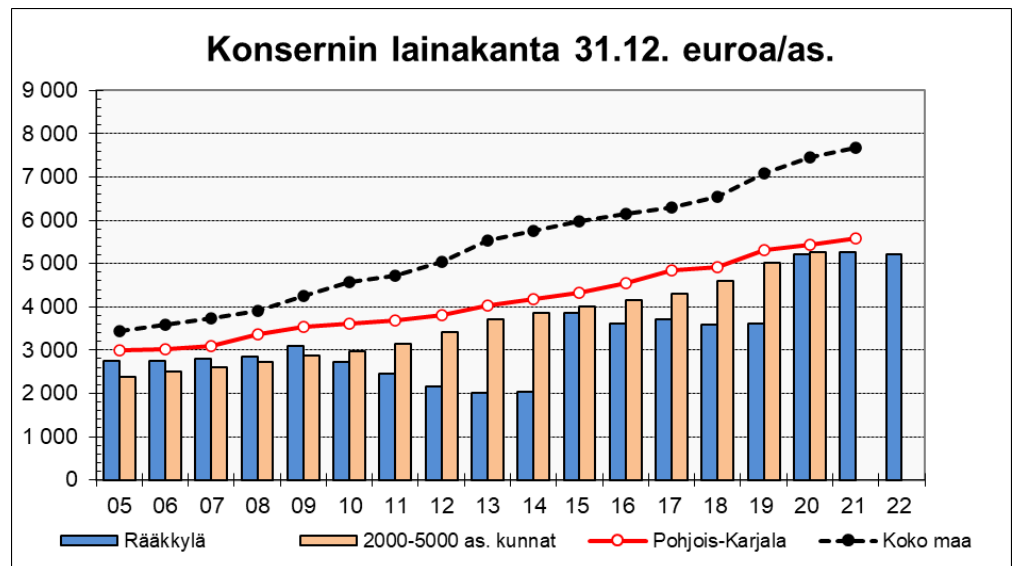
Vuonna 2022 antolainauksessa tapahtui muutoksia. Antolainauksen lisäyksiä oli korottomat lainat: Saimaan saariston kehittämisyhdistykselle 3.900 euroa ja Jaaman seudun kyläyhdistykselle 10.800 euroa. Antolainauksen vähennyksiä olivat tytäryhtiö Rääkkylän Sijoitus Oy:n maksama lainan lyhennys 18.700 euroa, Pohjois-Karjalan tietoverkko-osuuskunnan maksamat lainojen lyhennykset 55.900 euroa sekä Jaaman seudun kyläyhdistyksen maksama laina 10.800 euroa.

Lautakunta muistuttaa, että kuntalain 129 §:n mukainen riittävän kattava vakuus tai vastavakuus tulee huomioida antolainauksissa.

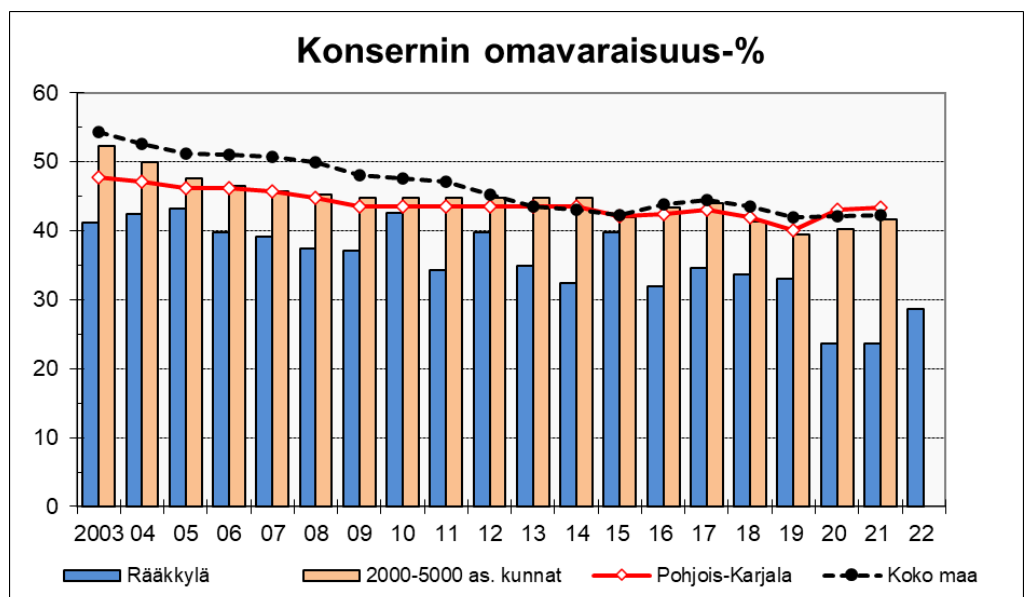
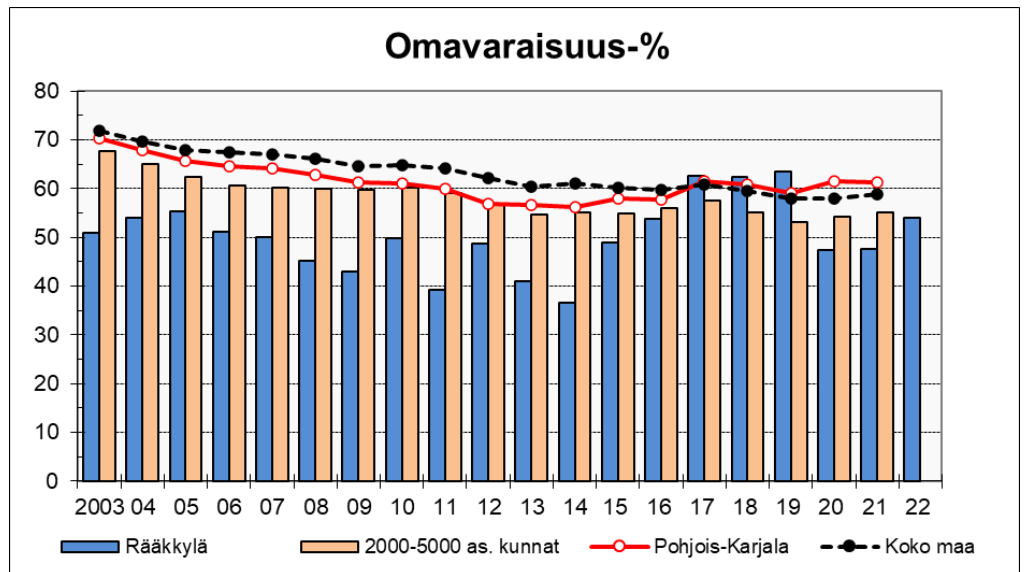
Oheisessa taulukossa on Rääkkylän kunnan, samankokoisten kuntien, maakunnan kuntien ja koko maan kuntien lainakanta asukasta kohden. Toisessa taulukossa on vastaava vertailu konsernin lainakannan osalta.

Vaikka kunnan lainamäärä asukasta kohti on lähtenyt laskuun, kunnan tulee tulevina vuosina huomioida asukaskohtainen lainamäärä ja keskittyä lainojen lyhentämiseen.

Oheisessa taulukossa on Rääkkylän kunnan, samankokoisten kuntien, maakunnan kuntien ja koko maan kuntien omavaraisuus-%. Lisäksi toisessa taulukossa on vastaava vertailu konsernin omavaraisuuden osalta. Omavaraisuusaste mittaa kunnan ja kuntakonsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Terveessä kuntataloudessa omavaraisuusasteen tulisi olla vähintään 50 %. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Vuonna 2022 kunnan omavaraisuusprosentti oli 54,1 %, kun se edellisenä vuonna oli 47,6 %. Konsernin omavaraisuusaste oli 28,6 % ja edellisenä vuonna vain 23,6 %. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman tilinpäätöksen laadintaan liittyvän yleisohjeen mukaan 50 %:a alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Hyvinvointikertomus

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että liikuntakyselyn mukaan rääkkyläläiset liikkuvat liikuntasuosituksen mukaisesti maakunnallisia keskiarvoja paremmin.

Koululaisten liikkumista on lisätty mm. pidennetyllä välitunnilla. Entisten hyvien liikuntamahdollisuuksien lisäksi on aloitettu uuden ulkokuntoilu-paikan rakentaminen vuoden 2022 aikana.

Lautakunta on tyytyväinen, että työttömyysprosentti vuoden 2022 lopussa oli pienempi (15,7 %) kuin edellisenä vuonna (16,9 %), mutta lautakunta on hyvin huolissaan siitä, että yli 1.000 päivää työttömänä olleiden määrä on edelleen kasvanut.

Lautakunta on tyytyväinen, että kuntalaiset ottivat hyvin vastaan kunnan tarjoamat liukuesteet, minkä ansiosta liukastumiset ovat vähentyneet ja terveydenhoidon kustannukset pienentyneet.

Tehtäväaluekohtainen arviointi

Kunnanhallituksen alaiset tulosalueet

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan toimintakate oli yhteensä 974.671 euroa huonompi kuin talousarviossa oli arvioitu. Kuitenkin valtuustoon nähden sitovia ovat yksittäiset tulosalueet.

Hallintopalvelut

Toiminnallisista tavoitteista toteutui 4/4.

Työpajan omista erillisistä tavoitteista toteutui 5/6.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui	Ei toteutunut
Kuntastrategian päivittäminen vuosille 2022 – 2025 ja jalkauttaminen kaikille organisaation tasoille.	Kuntastrategia hyväksyttiin valtuustossa 12.12.2022	
Työhyvinvoinnin ja työilmapiirin parantaminen ja seuranta.	Toteutui tehostetun esimiestyön ja työsuojelutoimikunnan toiminnan johdosta.	
Aluevaalien sujuva läpivienti.	Tavoite saavutettiin täydellisesti.	
Kuntakonserni-kokonaisuuden toiminnallinen kehittäminen ja eri hallinnonalojen yhteistyön tiivistäminen.	Kuntakonserni-kokonaisuuden toiminnallinen kehittäminen on strategisena tavoitteena ja sitä tullaan toteuttamaan muun muassa hallintosäännön uusimisen ja raportoinnin kehittämisen myötä.	

Asetetut tavoitteet	Toteutui	Ei toteutunut
<p>Työpaja: Tavoitteellinen työ- ja yksilövalmennus sekä asiakkaiden elämäntilanteen, työ- ja toimintakyvyn kartoitus sekä arviointi.</p> <p>Asiakasmäärä kokonaisuudessaan 20 - 30 henkilöä/vko</p> <p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneille ja työttömille alle 29-vuotiaille nuorille tarjolla työ-pajatoimintaa (nuorten työpajatoiminta).</p> <p>Opinnollistamisprosessin käynnistäminen</p> <p>Henkilöstömäärä: vastaava ohjaaja, työnjohtaja ja työvalmentaja + pajatyöntekijöitä 2 henkilöä palkkatuella.</p> <p>Yhdistystyöllistämismalli pyritään ottamaan käyttöön.</p>	<p>Tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.</p> <p>Pajan asiakasmäärä on pienentynyt vuoden – 2022 aikana. Asiakkaita noin 26 /viikko.</p> <p>Nuorten työpaja jatkoi toimintaansa vuoden - 2022 aikana, tarjoten alle 29-vuotiaille nuorille työpajatoimintaa.</p> <p>Henkilöstömäärä: vastaava ohjaaja, työnjohtaja ja nuoriso-ohjaaja + pajatyöntekijöitä 4 – henkilöä palkkatuella.</p> <p>Yhdistyksille ja yrityksille on tarjottu pitkäaikaistyöttömiä töihin.</p>	<p>Opinnollistamisprosessiin ei ollut hakijoita</p>

Toimintakate alittui 33.761 euroa.

Lautakunta pitää hyvänä, että kuntastrategia on saatu päivitettyä.

Lautakunta on tyytyväinen, että hyvä ja innostunut tekemisen meininki työpajalla jatkuu edelleen.

Lautakunta toteaa, että kotouttamisohjelma on tehty ja hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.12.2022 § 56.

Asuttujen alueiden kehittäminen

Tulosalueella ei ollut kunnalla kaavoitukseen liittyvää toimintaa eikä tavoitteita.

Lautakunta toteaa, että kunnanhallitus teki myönteisiä poikkeamislupapäätöksiä viime vuonna 15 kpl ja kielteisiä ei ollut yhtään.

- 2 koski uuden lomarakennuksen rakentamista olemassa olevalle rakennuspaikalle (ranta-alueella)
- 5 koski uuden lomarakennuksen rakentamista uudelle rakentamattomalle rakennuspaikalle (ranta-alueella)
- 2 koski lomarakennuksen laajentamista (ranta-alueella)
- 5 koski lomarakennuksen käyttötarkoituksen muuttamista vakituiseksi asuinrakennukseksi (ranta-alueella)
- 1 koski ranta-asemakaavasta poikkeamista saunarakennuksen kerrosalan osalta (ranta-alueella)

Uusia kaavoja ei arviointivuonna tullut kunnassa vireille tai voimaan.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 7.9.2020. Maakuntahallitus käynnisti maakuntakaava 2040 1. vaiheen laatimisen vuonna 2020 ja maakuntakaava 2040 2. vaiheen laatiminen käynnistettiin toukokuussa 2021. Maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 1. vaiheen kesäkuussa 2022. Maakuntakaava 2040 2. vaiheen laatiminen on kaavaluonnos -vaiheessa ja etenee kohti kaavaehdotusta.

Lautakunta toteaa, että nykyisen tasoinen rantarakentaminen ja siihen liittyvä poikkeamislupien käsittely pystytään hoitamaan käytettävissä olevilla resursseilla kohtuullisessa ajassa.

Kunta edistää erillisten ranta-asemakaavojen laatimista mahdollisuuksiensa mukaan.

Liikenne

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat 3/3.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Palvelu- ja asiointiliikenne järjestetään siten, että kunnan eri alueilta pääsee kerran viikossa asioimaan kuntakeskukseen.	Tavoite on toteutunut. Palvelu- ja asiointiliikenne on järjestetty ympäri vuoden kerran viikossa kyliltä kuntakeskukseen. Asiakkaita reiteillä on ollut keskimäärin 3,77/ajokerta.
Joukkoliikenteen peruspalvelutason saavuttamiseksi tehdään yhteistyötä ELY-keskuksen ja Pohjois-Karjalan kuntien kanssa.	Tavoite on toteutunut. Yhteistyötä on tehty mm. osallistumalla ELY-keskuksen ja kuntien yhteisen henkilöliikennetyöryhmän sekä liikennejärjestelmätyöryhmän työskentelyyn.
Liikenneturvallisuutta parannetaan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän aktiivisella työllä. Työssä hyödynnetään Itä-Suomen liikenneturvallisuustoimijahanketta.	Tavoite on toteutunut. Liikenneturvallisuusryhmä on kokoontunut kaksi kertaa. Toimijahankkeen kautta on saatu heijastinvaljaita jaettavaksi liikenneturvallisuustyössä. Yläluokkien 8. ja 9. luokkien oppilaille on järjestetty Liikenneturvan kautta mopokoulutusta.

Taloudelliset tavoitteet alittuivat 1.562 euroa.

Lautakunnan mielestä palvelu- ja asiointiliikenne on hyvä ja toimiva palvelu. Käyttäjiä palvelun parissa on ollut vuonna 2022 enemmän kuin edellisenä vuonna. Ajokertoja oli 208 ja matkustajien määrä oli 784, jolloin matkustajia oli 3,77 henkilöä ajokertaa kohden.

Palvelu on edelleen hyvin tärkeä kylillä asuville ja palvelun jatkaminen on tarpeellista, josta osoituksena mm. matkustajien määrän nousu.

Lautakunta on huolissaan tiestön kunnosta ja talvihoidosta, joka on käyttäjien havaintojen mukaan edelleen huonontunut viime vuosina.

Metsätalous

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat 2/2. Metsäsuunnitelman päivitys toteutetaan vuonna 2023.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Aloitetaan metsäsuunnitelman päivitys	Toteutetaan vuonna 2023.
Puun myyntiä toteutetaan metsäsuunnitelmassa esitetyn hakkuuehdotuksen mukaisesti	Hakkuita suoritettiin metsätaloussuunnitelman mukaisesti.

Toimintakate alittui 15.273 euroa.

Talousarvion 2022 mukaan kunnalla on maa-alueita yhteensä 768 hehtaaria, josta metsämaata on 709 hehtaaria. Näistä metsämaasta myytiin vuoden aikana 199,9 hehtaaria, jonka lisäksi toinen metsäkauppa odottaa Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöstä kauppapäätökseen kohdistuvan kunnallisvalituksen vuoksi.

Kunnan metsiä on hoidettu metsätaloussuunnitelman mukaisesti. Voimassa oleva suunnitelma on tehty vuosille 2013–2022.

Lautakunta toteaa, että vuosi 2022 muutti tilannetta olennaisesti, koska kunta myi talouden tasapainottamissuunnitelman toteuttamiseksi merkittävän osan metsäomaisuudesta. Jatkossa on huomioitava että, puunmyyntitulot tulevat puolittumaan.

Käyttöomaisuus

Toiminnallisia tavoitteita ei ollut asetettu.

Nettotulot alittuivat 926.253 euroa. Tämä johtuu Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöstä odottavasta metsäkaupasta.

Lautakunta pitää hyvänä asiana, että kunta on jatkanut määräalojen myymistä lisämaiksi asumisviihtyvyyden ja kiinteistöjen käytettävyyden lisäämiseksi.

Rahoitus

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat 2/2.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Talousarviota noudatetaan tarkasti ja seurataan sen toteutumista.	Talousarviota on noudatettu tarkasti ja taloutta seurattu annettujen ohjeiden mukaisesti. Raportoinnin kehittämistä jatketaan.
Rahoitukseen liittyvät kulut pyritään pitämään mahdollisimman pieninä.	Rahoituksen kustannukset on optimoitu.

Sosiaali- ja terveystalvet/kunnan kustannusvastuu

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat 1/1.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Pitkääikaistyöttömien määrän kasvua pyritään edelleen hillitsemään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.	Yhteistyötä sidosryhmien kanssa on tehty aktiivisesti.

Nettomenot alittuivat 31.424 euroa.

Kunnan kustannusvastuulle kuuluvat erät muodostuvat työmarkkinatuen kuntaosuudesta, kuntouttavasta työtoiminnasta sekä kunnan veteraanikuntoutuskuluista.

Kunnan velvollisuus osallistua työmarkkinatuen kustannuksiin alkaa, kun henkilölle on maksettu työttömyyden perusteella työmarkkinatukea yhteensä 300 päivältä. Tällöin työttömyysaika rahoitetaan puoliksi valtion ja puoliksi työmarkkinatuen saajan kotikunnan varoista siihen asti, kunnes henkilö on saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella 1000 päivältä. Tämän jälkeen työttömän kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 %:iin.

Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki/kunnan osuus				
2018	2019	2020	2021	2022
109 903	125 352	177 893	235 231	178 115

Kunnan osuus pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuesta oli 178.115 euroa, kun menot olivat 235.231 euroa vuonna 2021. Menot vähenivät 57.116 euroa, joka johtui yrittäjiin kohdistuneiden työmarkkinatukimaksujen laskusta. Vuoden 2021 kuntaosuutta kasvattivat koronan myötä kuntien maksettavaksi tulleet yrittäjien työmarkkinatukimaksut, jotka olivat noin 81.000 euroa. Ilman yrittäjien työmarkkinatukimaksuja kuntaosuus olisi jäänyt noin 154.000 euroon vuonna 2021.

Vuonna 2022 työmarkkinatuen saajien määrä oli 72 henkilöä ja edellisenä vuonna 89 henkilöä.

Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki/saajat					
2018	2019	2020	2021	2022	muutos 2021 - 2022
81	67	77	89	72	-17

Kunnan perustama työpaja on toiminut vuodesta 2018 alkaen, jolloin

kunnan järjestämän kuntouttavan työtoiminnan ja terapeuttisen työtoiminnan sekä nuorisotyöpajan tuotantovastuu siirtyi kunnalle. Työpajalla oli vuonna 2022 yhteensä 26 eri palvelunkäyttäjää. Palvelunkäyttäjistä 6 siirtyi työpajalta opiskelemaan tai töihin vuoden 2022 aikana. Työpajan toiminta siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Työmarkkinatuen saajien määrä on edellisestä vuodesta vähentynyt, ja sen myötä työmarkkinatuen kuntaosuus on laskenut. Lautakunta pitää huonona asiana, että yli tuhat päivää työttömänä olleiden osuus on yhä kasvanut edellisestä vuodesta.

Lautakunta on tyytyväinen, että nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi on tehty etsivää nuorisotyötä. Joulukuun 2022 lopussa nuoria (alle 25 v.) oli työttömänä kahdeksan (8) henkilöä, joka on ikäluokasta noin 21 %, mutta keskimäärin vuoden aikana nuorten työttömien määrä oli alle viisi (5). Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus vastaavan ikäisestä työvoimasta oli koko Pohjois-Karjalassa 15,6 %.

Sosiaali- ja terveystyö/Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystyöjen kuntayhtymä (Siun sote)

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat 2/2.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Seurataan aktiivisesti palvelutuotannon toteutumista vuoden 2022 alussa tapahtuvan muutoksen jälkeen.	Toteutumista on seurattu aktiivisesti.
Vaikutetaan aktiivisesti sote-palveluiden siirtymiseen.	Sosiaali- ja terveystyöjen palvelutuotantoon on oltu aktiivisesti yhteydessä. Kesäajaksi suunniteltua vuodeosaston sulkemista kyettiin lyhentämään.

Nettomenot ylittyivät 103.411 euroa.

Kustannuksiin sisältyy Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystyöjen kuntayhtymän (Siun soten) maksuosuus 10.292.355 euroa, lakkautettujen kunnan sosiaalitoimen ja terveystyökeskuskuntayhtymän henkilöstön eläkekuluja, Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen osuus, yhteistoimintasuudet, ympäristöterveydenhuollon osuus ja väestönsuojelukustannukset.

Rääkkylän sosiaali- ja terveystyöjen tuottamisesta on vastannut 1.1.2021 alkaen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystyöjen kuntayhtymä – Siun sote. Tätä ennen palvelujen tuottajana toimi kunnan tekemän kokonaisulkoistussopimuksen mukaisesti Terveystalo Kuntaturva Oy.

Vuonna 2022 kirjattiin vuoden 2021 Siun soten alijäämän kattamiseksi 257.935 euroa ja purettiin pakollinen varaus 375.000 euroa. Siirtovelaksi kirjattiin vuoden 2022 alijäämän kattaminen 602.830 euroa. Palkkaharmonisointikustannuksista tehtiin pakollinen varaus 364.274 euroa,

josta 195.989 euroa kirjattiin tuloslaskelmaan vuodelta 2021 ja 168.286 euroa vuodelta 2022. Kunnan osalta Siun soten katettava alijäämä ja palkkaharmonisointivaraus olivat yhteensä 850.039 euroa.

Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille sote-uudistuksen myötä 1.1.2023.

Lautakunta on huolestuneena kiinnittänyt huomiota palvelujen saataavuuteen sekä niiden säilymisen epävarmuuteen. Jatkuva epävarmuus vaikuttaa myös henkilöstöön.

Lautakunta vaatii, että sosiaali- ja terveystalouden palvelutasoa tulee parantaa ja säilyttää palvelut lähipalveluina.

Lautakunta on erittäin huolissaan palkkaharmonisaation kirjaustapojen erilaisuudesta Pohjois-Karjalan kuntien kesken ja niiden vaikutuksista tulevien vuosien valtionosuuksiin.

Elinvoimalautakunnan alaiset tulosalueet

Elinvoimalautakunnan alaisen toiminnan toimintakate oli yhteensä 60.201 euroa huonompi kuin talousarviossa oli arvioitu. Kuitenkin valtuustoon nähden sitovia ovat yksittäiset tulosalueet.

Ympäristötoimi

Toiminnallisista tavoitteista toteutui osittain 4/4.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Ympäristövalvontaa lisätään.	Toteutui osittain Ympäristövalvontaa on suoritettu resursien puitteissa.
Edistetään ympäristöystävällistä ja kestävästä rakentamista neuvonnan avulla.	Neuvontaa on toteutettu rakennuslupien käsittelyn yhteydessä.
Rakennusvalvonta hoidetaan asiakaslähtöisesti ja joustavasti.	Rakennusvalvonta on hoidettu joustavasti ja asiakaslähtöisesti.
Aloitetaan sähköisen asiointipalvelun ja arkistoinnin käyttöönotto rakennusvalvonnassa.	Sähköinen asiointipalvelu ja arkisto (Lupapiste) on otettu rakennusvalvonnassa käyttöön vuoden 2023 alusta.

Nettomenot alittuivat 8.261 euroa.

Kunnanvaltuusto päätti ryhtyä Hinku-kunnaksi 22.8.2022 § 36. Hinkukunta nimitys edellyttää Suomen ympäristökeskus SYKE:n laatimien hinkukriteerien täyttymistä. Hinku-kriteereillä tarkoitetaan kuntien ilmastomuutoksen hillintätoimia ja linjauksia, joilla kunta uskottavasti sitoutuu vähentämään oman toimintansa kasvihuonekaasupäästöjä sekä

vaikuttamaan alueensa toimijoihin (asukkaat, yritykset, maa- ja metsätalousyrittäjät sekä vapaa-ajan asukkaat) siten, että alueen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä tavoitellaan hiilineutraaliutta.

Kunta on valtuuston päätöksellä sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hinku- verkostoon liittyminen ja toimintaan osallistuminen tukee erinomaisesti kunnan ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista.

Tarkastuslautakunta toteaa, että lupia myönnettiin yhteensä 61 kpl, joista rakennuslupia oli 30 kpl. Lupien haku on jatkunut vilkkaana ja saatujen palautteiden mukaan rakennusluvut käsitellään viipymättä. Sillä edistetään maaseudun elinvoimaisuutta. Vuoden 2023 alusta käyttöön tulevaa sähköistä asiointipalvelua on valmisteltu ja se tulee entisestään sujuvoittamaan lupien hakemista asuinpaikasta riippumatta. Kunnassa on opastettu kestävään puurakentamiseen rakennusluvan hakemisen yhteydessä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen opas luottamushenkilöille on jaettu elinvoimalautakunnan jäsenille ja tarkastuslautakunta suosittaa sen jakamista muillekin luottamushenkilöille.

Lautakunta pitää hyvänä asiana, että viivästyneitä lopputarkastuksia on suoritettu asiakasmyönteisesti ja asia on jopa huomioitu valtakunnallisessa mediassa.

Lautakunta näkee myönteisenä asiana kuntayhteistyön rakennustarkastajan resurssien jaossa.

Kiinteistötoimi

Toiminnallisista tavoitteista toteutuivat 2/3 ja yksi tavoite ei toteutunut.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui	Ei toteutunut
Kunnan kiinteistönhoitoyhtiö hoitaa kunnan hoidossa olevat kunnan omistamat ympäristö- ja kiinteistötoimen sekä vesihuoltolaitoksen ja vapaa-aikatoimen sille kuuluvat tehtävät laadittavien kiinteistöpalvelusopimusten mukaisesti.	Kiinteistönhoito toteutui vuonna 2022 kiinteistöpalvelusopimuksen ja palvelukuvauksen mukaisesti.	
Rakennuksia korjataan laadittujen PTS-suunnitelmien mukaisesti käyttötarpeen ja rakennuksen kunnon mukaan priorisoidulla.		Säästöohjelman takia suurempia korjausinvestointeja ei toteutettu.
Katujen kunnossapidossa ja liukkauden torjunnassa panostetaan ennalta ehkäisevään toimintaan.	Kuntalaisille jaettiin liukuesteitä ja hiekoitushiekkaa. Katujen kunnossapidon taso oli hyvää luokkaa.	

Toimintakate alittui 64.336 euroa.

Kustannuspaineista huolimatta toimintakate pysyi positiivisena. Kaikkia säästöohjelman kohtia ei voi toteuttaa, jotta palveluiden laatu säilyy kohtuullisena.

Lautakunta kiittää siitä, että kiinteistöjä on tarkasteltu pitkällä aikavälillä ja ryhdytty tarvittaviin toimenpiteisiin, jopa kiinteistöjä purkamalla.

Lautakunta kiittää myös katujen ja pihojen hyvästä talvihoidosta.

Vesilaitos

Toiminnallisista tavoitteista toteutui 1/4, osittain toteutui 1/4 ja 2/4 ei toteutunut.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui	Ei toteutunut
Jatketaan vesiosuuskuntien toiminta-alueiden päivittämistä.	Toteutui osittain Toiminta-alueiden päivittämistä on jatkettu.	
Aloitetaan yhdistymisneuvottelut Paksuniemen vesiosuuskunnan kanssa.	Paksuniemen vesiosuuskunta yhdistyi liiketoimintakaupalla kunnan vesihuoltolaitokseen.	
Uusitaan Kylätien varressa oleva vanha valurautainen vesiputki.		Ei toteutunut resursien puutteen vuoksi.
Selvitetään jätevedenpuhdistamolle tulevan ylimääräisen huleveden lähteitä ja pyritään vähentämään tulevan huleveden määrää.		Puhdistamolle tulevan huleveden määrää ei saatu vähennettyä.

Nettotulot alittuivat 19.739 euroa.

Lautakunta on tyytyväinen, että yhteistyötä on tiivistetty vesiosuuskuntien kanssa.

Elinkeinojen kehittäminen

Toiminnallisista tavoitteista toteutuivat 3/4, joista yksi toteutui osittain. Yksi tavoite ei toteutunut.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui	Ei toteutunut
Parasta Rääkkylää hankkeessa kokeiluja toimintamalleja jatketaan (viestintäagentit).	Toteutui.	
Kasvua tulomuuttoon kunta- ja seutumarkkinoinnin sekä Meille Maalle-hankkeen avulla.		ei (-)
Paksuniemen logistiikkahanke käyntiin.	Toteutui.	
Matkailun toimintamallilla kasvua matkailuun.	Toteutui osittain, Keti Oy:n lakkautuminen vei pohjaa toimintamallilta.	

Nettomenot alittuivat 15.615 euroa.

Lautakunta toteaa tyytyväisenä, että Meille maalle -hanke jatkuu Jetinan hankkeena ja Sydänkarjala -matkailumainonta jatkuu.

Lautakunta kiittää Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI:ä yhteistyöstä, joka päättyi 31.12.2022.

Lautakunta on tyytyväinen kunnan matkailun edistämisen laajentumisesta Pohjoisen Saimaan matkailualueen kehittäminen osana Lakelandia -hankkeeseen osallistumisen myötä.

Lautakunta toteaa, että Värttinä kulttuurikeskus -esiselvitys on johtanut jatkohankkeeseen.

Hyvinvointilautakunnan alaiset tulosalueet

Hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan toimintakate oli yhteensä 242.372 euroa parempi kuin talousarviossa oli arvioitu. Kuitenkin valtuustoon nähden sitovia ovat yksittäiset tulosalueet.

Perusopetus

Toiminnallisista tavoitteista toteutui 3/3.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Jokainen oppivelvollisuutensa päättävä saa päättötodistuksen.	Tavoite on toteutunut. Kaikki 18 oppilasta saivat päättötodistuksen.
Jokainen perusopetuksen päättänyt saa jatko-opiskelupaikan.	Tavoite on toteutunut. Kaikki 18 päättötodistuksen saanutta oppilasta sai jatko-opiskelupaikan.
Oppilaiden välituntiliikunnan lisääminen	Tavoite on toteutunut. Pitkät välitunnit ovat käytössä. Luokkien 0-6 osalta tavoite on toteutunut, luokkien 7-9 tavoite on osittain toteutunut.

Nettomenot alittuivat 111.208 euroa.

Kustannuksiin sisältyvät perusopetuksen lisäksi esiopetus, aamu- ja ilta-päivätoiminta sekä kansalaisopiston ja musiikkiopiston toiminta.

Oppilasmäärä						
	2018	2019	2020	2021	2022	muutos 2018 - 2022
luokat 0-6	97,5	93,5	96,5	96,5	88	-9,5
luokat 7-9	57	55	49,5	46	43,5	-13,5
yhteensä	154,5	148,5	146	142,5	131,5	-23

Lautakunta pitää hyvänä asiana, että säästöohjelmasta huolimatta panostetaan tukea tarvitsevien oppilaiden pärjäämiseen koulunkäynninohjaajien avulla. Tukee tavoitetta saada kaikille peruskoulun päättävälle päättötodistus ja jatko-opiskelupaikka.

Lautakunta on tyytyväinen, että kerhotoiminta on järjestetty yleensä koulupäivän sisälle. Tämä mahdollistaa kaikkien osallistumisen varsinkin pitkien välimatkojen alueella. Lisäksi kerhotoiminta on laajaa ja sitä tehdään eri yhteistyötahojen kanssa.

Perusopetuksen oppilaskohtainen meno oli hyvällä tasolla pienten kuntien vertailussa.

Lautakunta pitää hyvänä asiana, että Rääkkylän koulun välitunneilla ulkoillaan ja liikutaan.

Lautakunta pitää hyvänä, että koulun sisäilmaa valvotaan jatkuvasti ja

tilanne on tällä hetkellä hyvällä tasolla.

Lautakunta on huolissaan kouluterveydenhuollon saatavuudesta, jossa on ollut haasteita syksyllä 2022.

Varhaiskasvatus

Toiminnallisista tavoitteista toteutui 2/2.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Henkilöstömäärän ja henkilöstön kelpoisuuksien tarkastelu suhteessa lasten määriin ja hoitoaikoihin.	Tavoite on toteutunut. Hyvinvointilautakunta on linjannut 15.6.2021 kokouksessaan hoitoryhmien määrän. Henkilöstön sijoittuminen riippuu hoitolasten määrästä. Niemisessä perhepäivähoito on yhdistetty ryhmäperhepäivähoitoon 1.8.2022 alkaen.
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten riskien tunnistaminen, varhainen puuttuminen ja tukeminen monialaisena yhteistyönä.	Tavoite on toteutunut. Monialainen Reppu-työryhmä on aloittanut toimintansa perheiden monialaisena tukena. Toiminnassa on syksyn 2022 aikana ollut ongelmana neuvolan terveydenhoitajan työajan vähäisyys.

Nettomenot alittuivat 41.736 euroa.

Päivähoidossa lapsia					
					muutos
2018	2019	2020	2021	2022	2018 - 2022
48	43	32	32	22	-26

Lautakunta pitää erittäin hyvänä asiana, että Reppu-työryhmä on aloittanut toimintansa perheiden monialaisena tukena.

Kirjastotoimi

Toiminnallisista tavoitteista toteutui 2/2.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Kirjaston aukioloaikojen ja asiakaspalvelun säilyttäminen sekä omatoimikirjastopalvelun jatkuminen.	Tavoite on toteutunut. Kirjaston aukioloajat ovat säilyneet ennallaan ja omatoimikirjasto on ollut toiminnassa.
Kirjasto tukee monipuolisesti kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, tarjoamalla mahdollisuuksia yhteisölliseen sekä yksilölliseen harrastamiseen ja toimintaan.	Tavoite on toteutunut. Kirjasto on tarjonnut tilojaan kuntalaisten käyttöön sekä järjestänyt kaikille avoimia tapahtumia.

Nettomenot alittuivat 655 euroa.

Kirjastosta on muodostunut kuntalaisten ”olohuone”, jossa järjestetään monipuolisesti kaikille avoimia tapahtumia.

Ruokahuolto

Toiminnallisista tavoitteista toteutui 2/2.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Asiakkaiden osallistaminen ruoka-palvelutoiminnassa.	Tavoite on toteutunut. Asiakkailta on kerätty palautetta palautelaatikon avulla. Palautteen perusteella on työstetty mm. ruokalista.
Riittävän henkilöstömäärän turvaaminen.	Tavoite on toteutunut. Tarvittaessa on palkattu mm. lomien sijaisia.

Nettotulot ylittyivät 28.649 euroa.

Ruokahuolto ja laitoskeittiön henkilökunta siirtyivät Polkka Oy:lle 1.1.2023.

Vapaa-aikatoimi

Toiminnallisista tavoitteista toteutui 3/3.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutuminen
Vapaa-aikatoimi osallistuu alueellisiin ja maakunnallisiin hankkeisiin.	Tavoite on toteutunut. Vapaa-aikatoimi on mukana mm. Kylien tarinat-hankkeessa.
Uusien ulkokuntolaitteiden hankinta kirjokylälle.	Tavoite on osittain toteutunut. Ulkokuntosalilaitteiden perustustyöt on tehty. Kuntosalilaitteet hankitaan vuoden 2023 puolella.
Kunnassa toteutetaan etsivää nuorisotyötä ja ohjaamo-toimintaa, sekä somekanavia hyödynnetään niissä vuorovaihtuksen lisäämiseksi.	Tavoite on toteutunut. Kaikki toiminnot ovat käynnissä.

Nettomenot alittuivat 60.124 euroa.

Lautakunta on huolissaan vapaa-aikatoimen avustuksien puolittamisen vaikutuksista pitkällä aikavälillä yhteistyökumppanien talouteen ja toimintaan.

Lautakunta kiittää, että vapaa-aikatoimi on mukana Kylien tarinat -hankkeessa ja toivoo kuntalaisilta mahdollisimman laajaa osallistumista.

Lautakunta pitää positiivisena, että nuorisotalon toiminta on entistä aktiivisempaa ja nuorten keskuudessa suosittua.

Investoinnit

Alkuperäisen talousarvion mukaiset investointimenot olivat yhteensä 337.000 euroa ja talousarviomuutoksen jälkeen 614.200 euroa. Toteutuma oli 416.164 euroa. Investointimenojen toteutuminen jäi arvioidusta 198.036 euroa.

Investointimenoihin kirjattiin: vesilaitoksen osalta vesimittarikaivojen rakentaminen Salokylälle ja vesijohdon korjaukset kirkonkylällä sekä viemärlaitoksen osalta hajujenhallintajärjestelmän asentaminen puhdistamolle. Paksuniemen logistiikkahankkeessa kunnostettiin/uusittiin meijerin piha-alueita, sähkökaapeloiteja sekä hulevesijärjestelmää, tehtiin monitoimiparkit rantatien varteen ja alueelta poistettiin vaarallisia/lahoja puita. Lisäksi uusittiin kunnan työpajan puutyöhalliosan nosto-ovi. Terveyskeskuksella uusittiin aulojen ikkunat ja yläkoululla 2. kerroksen luokkahuoneiden ikkunat. Päiväkodilla suoritettiin ikkunoiden sälekaihtimien uusiminen. Koulukeskuksen keittiöön hankittiin uusi paineilmauuni. Paksuniemen meijerirakennuksessa sijaitsevan kalanjalostamon sähköjärjestelmää uusittiin. Kirkonkylälle rakennettavan uuden ulkokuntoilu-paikan pohjatytöt ja perustukset tehtiin valmiiksi.

Suunnitelluista inventoinneista jäi toteutumatta selvitysmenettelyyn liittyneen kunnan säästöohjelman vuoksi: katujen peruskorjaukset, katuvalojen rakentaminen, terveyskeskuksen LV-järjestelmän ja meijerirakennuksen katon uusiminen.

Investointituloihin kirjattiin yhden tontin ja 195,3 hehtaarin määräalan myynnit, joista tulot olivat yhteensä 1.283.000 euroa. Investointitulot jäivät arvioidusta 1.111.000 euroa, koska toinen metsäkauppa ei toteutunut suunnitellusti kunnanhallituksen päätöksestä tehdyn valituksen vuoksi.

Investoinnit olivat yhteensä -866.836 euroa (netto).

Investoinnit				
2018	2019	2020	2021	2022
110 231	181 373	43 791	405 163	-866 836

Lautakunta on tyytyväinen, että investointeja on toteutettu säästöohjelman sallimissa puitteissa.

Rahoitus

Rahoitustuotot ylittivät rahoituskulut 93.179 euroa. Talousarvioon nähdyn poikkeama on 11.279 euroa parempi.

Henkilöstö

Henkilöstökulut					
					muutos
2018	2019	2020	2021	2022	2021 - 2022
3 277 400	3 291 038	3 138 359	3 338 143	3 355 758	17 615

Henkilöstökulut olivat alkuperäisessä talousarviossa 3.401.474 euroa ja talousarviomuutoksen jälkeen 3.504.830 euroa. Toteutuma oli 3.355.758 euroa. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 17.615 euroa eli noin 0,5 %. Palkkojen ja palkkioiden pieneen kasvuun vaikutti työehtosopimusten mukaiset yleiskorotukset.

Kunnan henkilöstön kokonaislukumäärä oli vuoden 2022 lopussa 83, mikä oli kolmen henkilön verran enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Koko vuoden 2022 osalta tarkasteltuna henkilökunnan palkallisen työpanoksen määrä oli 73,68 henkilötyövuotta ja edellisenä vuonna 76 henkilötyövuotta.

Henkilöstö					
	2018	2019	2020	2021	2022
Vakinaiset	56	57	54	56	58
Määräaikaiset	9	8	9	6	6
Työll. + oppisop.	17	9	11	14	15
Sijaiset	6	5	6	4	4
Koko henkilöstö	88	79	80	80	83

Kevan eläköitymisennusteen mukaan kunnan henkilöstöstä noin kolmannes eläköityisi vuoden 2030 loppuun mennessä.

Lautakunta on tyytyväinen kuntien välisestä yhteistyöstä resurssien jaossa ja kiittää henkilökuntaa joustavuudesta. Työnantajan on kuitenkin huolehdittava henkilöresurssien riittävydestä.

Lautakunnan mielestä oppisopimuskoulutus on hyvä ja tarpeellinen täsmäkoulutus.

Lautakunta toteaa edelleen, että tuleviin eläköitymisiin on varauduttava ja pitääkin tärkeänä, että kunta houkuttelee vetovoimaisuudellaan ammattitaitoisia työntekijöitä ja uusia asukkaita.

Riskit ja sisäinen valvonta

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 17.6.2019 § 24 ja kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan

ja riskienhallinnan yleisohjeen 1.7.2019 § 104.

Kunnan toiminnalliset riskit lähivuosina kohdistuvat mm. muutosten aiheuttamaan työmäärän kasvamiseen ja työntekijöiden eläköitymiseen sekä uuden ammattitaitoisen henkilökunnan löytymiseen.

Kunnan kiinteistöomaisuus on myös merkittävä riskitekijä. Osa kiinteistöistä on vanhaa ja korjausvelkaa on muodostunut huomattavasti.

Kunnan rahoitusriskejä ovat kotimaiset pitkäaikaislainat ja niiden korot sekä kunnan antamat takaukset ja rahoituslainat.

Annetut takaukset				
2018	2019	2020	2021	2022
3 563 323	3 218 106	322 802	278 480	250 588

Lautakunta toteaa, että Siun sotien palkkaharmonisointi voi vielä aiheuttaa lisäkustannuksia tehtyjen varausten lisäksi.

Lautakunta on huolissaan, että miten kunnan ulkopuoliset tapahtumat voivat vaikuttaa yllättävästi kunnan talouteen. Siksi riskien tunnistaminen ja hallinta on erityisen tärkeää. Toisaalta pieni kunta on joustava nopeisiin päätöksiin ja muutoksiin.

Konserni

Tilinpäätös sisältää kuntalain mukaisesti konsernitilinpäätöksen. Konsernitasolla tilikauden tulos on 1.622.775 euroa ylijäämäinen vuonna 2022, kun se vuonna 2021 oli 51.912 euroa ylijäämäinen.

Kiinteistö Oy Rääkkylän Vuokratalot

Talousarviossa tytäryhtiölle asetetuista tavoitteista toteutui 4/4.

Tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Vuoden 2022 aikana pyritään pitämään asuinkuntoisten huoneistojen määrä vastaamaan kysyntää.	Tavoite on toteutunut ja Vuokratalot on pysynyt vastaamaan kysyntään. Vuokratalot on saanut Valtiokonttorilta akordin Koivukujan rivitalon remonttilainaan.
Tarkka taloudenpito kiinteistön hoitokustannuksissa.	Käyttökustannukset ovat olleet tarkassa seurannassa.
Korjauskulut; maltillisesti PTS:n mukaisesti.	Korjauskulut olivat 66.565,45 euroa, kun budjetoitu oli 100.000,00 euroa.
Vuokrasaatavien tehokas perintä; vuokra- valvonta ajantasainen.	Vuokravalvonta on ajantasainen.

Tilikauden aikana kunta on tehnyt vuokrataloihin SVOP-sijoituksia 68.000 euroa ja 139.000 euroa, yhteensä 207.000 euroa.

Vuoden 2022 käyttöaste oli 76,9 %, vuonna 2021 se oli 76,3 % ja vuonna 2020 se oli 75 %.

Tilikauden tulos oli alijäämäinen 13.205 euroa.

Lautakunta on tyytyväinen, että kunnan kiinteistömäärää sopeutetaan kysyntään.

Rääkkylän Kiinteistöpalvelu Oy

Talousarviossa asetetuista tavoitteista toteutui 2/2.

Tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Kehittämistavoitteena on palvelutarjonnan lisääminen.	Kiinteistöpalvelu on aloittanut uutena Oravisalo-Vannila-vesiosuuskunnan talouden hoidon
Taloudellisena tavoitteena on talouden tasapaino.	Liikevaihto on lisääntynyt 1,9 %.

Yhtiön tilikauden tappio on 848 euroa.

Lautakunta toteaa, että tulos on hyvä ja kiittää sitoutunutta ja ammattitaitoista henkilöstöä.

Rääkkylän Sijoitus Oy

Talousarviossa asetetuista tavoitteista toteutui 1/1.

Tavoitteiden toteutuminen

Asetetut tavoitteet	Toteutui
Kehittämistavoitteena on omaisuuden arvon lisääntyminen/kasvattaminen.	Tavoite on toteutunut.

Tilikauden tulokseksi muodostui 17.786 euroa.

Kiinteistö Oy Rääkkylän Yrittäjätalo

Lautakunta on huolissaan, ettei kaikkia tiloja ole saatu vuokrattua.

4. MUUT HAVAINNOT

Arviointimenettelyn seurauksena laadittua tasapainottamisohjelmaa on noudatettu eikä kunta enää ylitä kriisikuntakriteerejä. Lautakunta kiittää, että kunnan eri hallintokunnat ja tytäryhteisöt ovat toimineet yhteistyössä talouden tasapainottamisohjelman toteuttamisessa.

Tilintarkastajan raportoinnin mukaan kunnasta riippumattomista syistä johtuen käyttötalouden tulosalueella Käyttöomaisuus on tuloarvion alitus 926.000 euroa. Alitus liittyy keskeneräiseen metsäomaisuuden myyntiin. Tämän vuoksi talousarvion alitusta ei ole raportoitu tilintarkastuskertomuksessa.

Lautakunta on huolissaan, että hyvinvointialueen muutoksen myötä palvelut heikkenevät ja vaikeuttavat kunnan asukkaiden ja loma-asukkaiden elämää.

Mennyt vuosi 2022 osoitti, että maailmantilanne voi muuttua nopeasti ja se vaikuttaa myös Rääkkylään. Lautakunta kiittää kuntaa ja kolmatta sektoria pakolaisten joustavasta kotouttamisesta. Lautakunta on tyytyväinen, että yhdistystoiminta on edelleen aktiivista ja mahdollistaa monipuolisen toiminnan koko kunnan alueella.

Lautakunnan ja uuden kunnanjohtajan välinen yhteistyö on alkanut hyvin.

5. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kunnalle laissa säädetyt valtuuston päättämät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu toimintakertomuksen, tarkastuslautakunnan tekemien havaintojen ja saatujen selvitysten perusteella.

Tilintarkastuskertomuksen mukaisesti kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Huolimatta siitä, että talous on ylijäämäinen, talouskuri on tarpeen jatkossakin.

Vaikka sosiaali- ja terveystaloudet siirtyivät hyvinvointialueelle, kunnan tulee pitää yllä keskustelua palvelujen saatavuudesta.

Lautakunta kiittää kuntakonsernin henkilöstöä, tilintarkastajaa ja luottamushenkilöitä yhteistyöstä kunnan ja kuntalaisten hyväksi.

Tarkastuslautakunta muistuttaa, että kunta on olemassa nimenomaan kuntalaisia varten ja pitää kuntakuvan positiivisuutta elintärkeänä.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2022 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja velvoittaa kunnanhallituksen antamaan valtuustolle selvityksen lokakuun 2023 loppuun mennessä niistä seikoista, joihin arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota.

Rääkkylässä 2.6.2023

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Pasi Laasonen
puheenjohtaja

Aune Laakkonen
jäsen

Tarja Musikka
jäsen